

Bodilsen A/S
Industrivej 10
7900 Nykøbing M

Frederiksborggade 15
1360 København K

Tlf 33 95 57 85
Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

Klage over afgørelse fra Energistyrelsen

19. april 2004

J.nr.: 21-98

Eksp.nr.: 15123

DST

Bodilsen A/S har ved brev af 9. januar 2003 til Energiklagenævnet klaget over Energistyrelsens afgørelse af 29. november 2002 som præciseret ved brev af 17. december 2002. I afgørelsen af 29. november 2002 afviste Energistyrelsen at meddele dispensation fra Energiministeriets forudsætningsskrivelse af 13. september 1990 for omlægning af eksisterende blokvarmecentraler og etablering af nye blokvarmecentraler over 0,25 MW (herefter omtalt som forudsætningsskrivelsen). Ved brev af 17. december 2002 rettede Energistyrelsen enkelte faktuelle fejl i afgørelsen af 29. november 2002.

Det fremgår af sagens akter, at Bodilsen A/S på adressen Industrivej 9, Nykøbing Mors, tidligere har anvendt to naturgasfyrede kedelanlæg med en samlet effekt på 278 kWh, og at Bodilsen A/S den 1. november 2001 har omlagt opvarmningen fra naturgasfyrede kedelanlæg til opvarmning med biobrændsel fra et stokerkedelanlæg på Industrivej 8. Der blev i den forbindelse etableret en ledningsføring mellem de to bygninger. Videre har virksomheden også på adressen Industrivej 24, Nykøbing Mors, omlagt opvarmningen fra naturgas til biobrændsel pr. 1. april 2001. Biobrændselet er et restprodukt af fyrretræ, der fremkommer ved virksomhedens møbelfremstilling.

Naturgas Midt-Nord rettede ved brev af 12. oktober 2001 henvendelse til Morsø Kommune og henviste til den ændrede installation på Bodilsen A/S for så vidt angik Industrivej 9. Naturgas Midt-Nord beklagede, at der ikke var udarbejdet et projektforslag forud for ændringen, idet man herved ville have fået lejlighed til at fremkomme med bemærkninger til projektet.

Morsø Kommune anmodede herefter ved brev af 13. november 2001 Bodilsen A/S om at indsende et projektforslag, idet et sådant ifølge kommunen var en forudsætning for legalisering af omlægningen.

Bodilsen A/S fremsendte ved brev af 29. november 2001 en ansøgning med følgende projektbeskrivelse:

”Der er etableret en 108 mm rørforbindelse mellem stokeranlægget på BF 1 Industrivej 8 og Centrallagerets 2 naturgaskedler på

Industrivej 9. Naturgaskedlerne har en samlet mærkeeffekt på 278 kW med en virkningsgrad på 85 % så max effekt bliver på 236 kW. Selve naturgasfyret er stadigvæk påmonteret kedlerne, som nød anlæg ved nedbrud på BF 1 stokeranlæg. Der er ikke sket bygningsændringer udover de to 108 mm rør der er ført ind i eksisterende kedelrum.”

Naturgas Midt-Nord oplyste ved brev af 28. januar 2002 til Morsø Kommune som svar på kommunens høringskrivelse vedrørende ansøgningen fra Bodilsen A/S, at ejendommen Industrivej 9 er beliggende i et naturgasområde, og at Naturgas Midt-Nord fortsat ønskede at forsyne ejendommen med naturgas. Naturgas Midt-Nord henviste til, at den installerede mærkeeffekt på naturgasinstallationen oversteg 250 kW, og at der derfor er tale om en blokvarmecentral som i henhold til varmforsyningsloven og forudsætningsskrivelsen skal forsynes med naturgas.

19. april 2004

J.nr.: 21-98

Eksp.nr.: 15123

DST

Side 2 af 8

Morsø Kommune anmodede ved brev af 20. juni 2002 Energistyrelsen om en dispensation fra forudsætningsskrivelsen således at omlægningen vedrørende Industrivej 9 kunne legaliseres. Kommunen henviste til, at der var tale om en blokvarmecentral, og at kommunen derfor ikke havde hjemmel til at dispensere. Kommunen motiverede bl.a. anmodningen med, at Naturgas Midt-Nord forud for omlægningen på Bodilsen A/S havde haft kontakt med Salling VVS, som stod for omlægningen, og ikke havde gjort opmærksom på, at omlægningen ikke kunne foretages, men alene havde beklaget manglende fremtidig leverance.

Energistyrelsen afviste ved brev af 29. november 2002 at meddele dispensation fra forudsætningsskrivelsen. Fra styrelsens afgørelse gengives følgende:

”[.....]

Forudsat at Morsø Kommune tidligere i overensstemmelse med forudsætningsskrivelsen har givet virksomheden et pålæg om tilslutning og aftagerpligt til den kollektive varmforsyning (naturgas) er denne omlægning foretaget uden de nødvendige godkendelser fra kommunen, jf. bekendtgørelse nr. 582 af 22. juni 2000.

Ligeledes forudsætter kommunalbestyrelsens godkendelse, at virksomheden får dispensation fra forudsætningsskrivelsen.

[.....]

Herudover kan Energistyrelsen i særlige tilfælde undtagelsesvis dispensere fra forudsætningsskrivelsen, eksempelvis ved udviklings- eller demonstrationsprojekter.

[.....]

Bodilsen A/S og Morsø Kommune henviser som begrundelse for at søge om dispensation til at omlægningen allerede er foretaget.

Imidlertid må det konstateres, at når en virksomhed etablerer anlæg eller forsyninger, der kræver myndighedernes godkendelse, sker dette som udgangspunkt på virksomhedens eget ansvar og risiko. Dette forhold kan derfor ikke indgå i Energistyrelsens vurdering af dispensationsansøgningen, medmindre der er tale om væsentlige samfundsøkonomiske værdispildsbetragtninger.

I den konkrete sag er der ikke grundlag for at antage sådanne, idet det blandt andet ikke er udelukket, at virksomheden på et senere tidspunkt får mulighed for at anvende de etablerede anlæg.

[.....]

Energistyrelsen finder på denne baggrund ikke, at der er tale om særlige tilfælde, der kan danne baggrund for at give dispensation.

19. april 2004

J.nr.: 21-98

Eksp.nr.: 15123

DST

Side 3 af 8

Dispensationsansøgningen træder i øvrigt ikke i stedet for en godkendelse af et anlæg eller en omlægning efter bekendtgørelse nr. 582 af 22. juni 2000, idet det alene er kommunalbestyrelsen, der har kompetence til at foretage denne godkendelse.

Kommunalbestyrelserne skal som led i deres vurdering af de enkelte projektforslag påse, at forslagene er i overensstemmelse med de pålæg, som kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med forudsætningsskrivelsen bør have pålagt de enkelte blokvarmecentraler.

Energistyrelsen tager på denne baggrund ligeledes Morsø Kommunes oplysninger om godkendelse af nedlæggelse af en blokvarmecentral over 0,25 MW og opstilling af en ny på 0,25 MW til efterretning. (Energistyrelsen har ved brev af 17. december 2002 præciseret at dette afsnit drejer sig om Industrivej 24).

[.....]"

I sin klage af 9. januar 2003 gør Bodilsen A/S gældende at reglerne tolkes urimelig hårdt, og at det er i samfundets interesse at virksomheden kan anvende den fra virksomheden forekommende biobrændsel til opvarmning. Virksomheden oplyser videre om effekten af de to installerede naturgaskedler, at en kedel har en effekt på 157 kW, og at en reservekedel har en effekt på 121 kW. Eneste årsag til at den installerede mærkeeffekt er kommet over 250 kW er ifølge virksomheden derfor, at man har sikret sig med en reservekedel til at tage over ved nedbrud. Bodilsen A/S beklagede endvidere, at reglerne i forbindelse med omlægningen til opvarmning med biobrændsel ikke var fulgt. Virksomheden var af den opfattelse, at man havde informeret alle instanser,

da man havde søgt Energistyrelsen om tilskud til projektet, og da man i den forbindelse havde indhentet oplysninger fra Morsø Kommune.

Naturgas Midt-Nord anførte ved brev af 14. februar 2003, at de to kedler hos Bodilsen A/S sidder i samme serie, og derfor i henhold til forudsætningsskrivelsen skal betragtes som en samlet installeret effekt.

Energistyrelsen anførte i sin redegørelse af 26. juni 2003 til Energiklagenævnet, at det er den samlede installerede effekt der er afgørende for om blokvarmecentralen skulle omstilles. Hvis effekten er over 250 kW vil blokvarmecentralen ifølge styrelsen skulle omstilles til naturgas eller fjernvarme. Energistyrelsen oplyste dog videre, at såfremt der var flere kedler, og det kunne dokumenteres, at en eller flere af disse kun benyttes som reserve, skal denne reservekapacitet ikke medregnes. Energistyrelsen fandt at der var behov for dokumentation for at kedlen på 121 kW kun benyttes som reserve. Ved brev af 2. marts 2004 har Energistyrelsen efter henvendelse fra Energiklagenævnet oplyst, at det ikke er udelukket at kedlen på 121 kW må betragtes som reservekedel, selv om de to installerede kedler er tilsluttet samme måler og sidder i serie.

19. april 2004

J.nr.: 21-98

Eksp.nr.: 15123

DST

Side 4 af 8

Energiklagenævnet anmodede ved brev af 8. marts 2004 Morsø Kommune om at oplyse, om kommunen i overensstemmelse med forudsætningsskrivelsen har givet Bodilsen A/S et pålæg om tilslutning og aftagerpligt til den kollektive varmforsyning (naturgas).

Morsø Kommune oplyste ved brev af 12. marts 2004, at der ved en byggetilladelse af 17. december 1996 for ejendommen Industrivej 9 med henvisning til en bestemmelse i den for området gældende lokalplan er stillet krav om, at ejendommen opvarmes med naturgas. Ejendommen blev herefter ifølge oplysninger fra Naturgas Midt-Nord tilsluttet den kollektive varmforsyning den 7. august 1997. Kommunen oplyste i sit brev desuden, at kommunen ikke herudover har givet Bodilsen A/S et pålæg om tilslutning til og aftagepligt fra den kollektive varmforsyning. Kommunen oplyste videre, at der ved etableringen af naturgasanlægget hverken af Naturgas Midt-Nord eller Bodilsen A/S i overensstemmelse med den dagældende bekendtgørelse om varmeplanlægning blev udarbejdet en projektansøgning, og at kommunen derfor ikke har projektgodkendt det pågældende anlæg som en blokvarmecentral.

Fra varmforsyningsloven – lovebekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000 med senere ændringer – citeres følgende:

”§ 3. Det påhviler kommunalbestyrelsen i samarbejde med forsyningsselskaber og andre berørte parter at udføre en planlægning for varmforsyningen i kommunen.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren kan bestemme, at nærmere angivne forudsætninger skal lægges til grund for den kommunale varmemforsyningsplanlægning, herunder for afgørelser efter dette kapitel.

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren skal over for Folketingets Energipolitiske Udvalg redegøre for mere betydende foranstaltninger, som påtænkes gennemført i medfør af loven.

(.....)

§ 9. For eksisterende produktionsanlæg gælder, at de på et af miljø- og energiministeren fastsat tidspunkt, jf. dog stk. 2, skal overgå til kraftvarmeforsyning, anvendelse af naturgas eller lignende miljøvenligt brændsel i overensstemmelse med de forudsætninger, der meddeles af økonomi- og erhvervsministeren efter § 3, stk. 2.

Stk. 2. Projekter til gennemførelse af bestemmelsen i stk. 1 skal være godkendt senest den 1. januar 1996.

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren kan i særlige tilfælde dispensere fra den i stk. 2 nævnte frist."

19. april 2004

J.nr.: 21-98

Eksp.nr.: 15123

DST

Side 5 af 8

Lov nr. 382 af 13. juni 1990 er hovedlov til den i dag gældende varmemforsyningslov. Den nuværende formulering af § 9, stk. 1 og 2, citeret ovenfor behandles i "Betænkning om lovforslag til varmemforsyning", som blev udarbejdet mellem Folketingets 1. og 2. behandling af loven. Fra betænkningens omtale af § 9, stk. 1 og 2, citeres:

"[.....]

Det vil påhvile kommunalbestyrelsen i forhold til det enkelte forsyningsselskab at udmønte de generelle påbud i lovbestemmelsen på den måde, som det nærmere er fastlagt i de af energiministeren udstedte forudsætninger. Kommunerne skal derfor gennem anvendelse af de sædvanlige procedurer efter varmemforsyningslovens kapitel 2 sørge for, eventuelt i form af påbud, at projekter for omlægning af eksisterende produktionsanlæg forelægges kommunalbestyrelsen, at godkende projekterne, såfremt de opfylder de gældende betingelser, og at pålæg om gennemførelse indgår i godkendelsen i overensstemmelse med de frister, der fastlægges af energiministeren.

[.....]"

I medfør af § 3, stk. 2 i varmemforsyningsloven af 1990 meddelte Energiministeriet i skrivelse af 13. september 1990 kommunerne "Forudsætninger for omlægning af eksisterende blokvarmecentraler og etablering af nye blokvarmecentraler over 0,25 MW". Ifølge skrivelsen skal alle blokvarmecentraler med en effekt på mere end 0,25 MW forsynes fra de kollektive forsyningssystemer (fjernvarme eller naturgas), bl.a. når blokvarmecentralen er beliggende

i et område, der enten i et godkendt eller anmeldt projekt er afgrænset som forsyningsområde for kollektiv forsyning med fjernvarme eller naturgas eller er udlagt til sådan forsyning i den hidtidige varmeplanlægning.

Ifølge forudsætningsskrivelsen skal kommunerne derfor gennem anvendelse af de almindelige beføjelser efter varmemforsyningslovens kapitel 2 sørge for, at projekter for omlægning af eksisterende produktionsanlæg forelægges kommunalbestyrelsen, at godkende projekterne, såfremt de opfylder de gældende betingelser, og at pålæg om gennemførelse indgår i godkendelsen i overensstemmelse med de givne frister. Det fremgår videre at projekter for gennemførelsen af omlægningen skal være godkendt senest 1. januar 1996.

Energistyrelsen kan ifølge forudsætningsskrivelsen i særlige tilfælde undtagesvist dispensere fra forudsætningerne, eksempelvis ved udviklings- eller demonstrationsprojekter.

19. april 2004

J.nr.: 21-98

Eksp.nr.: 15123

DST

Side 6 af 8

Energiklagenævnets bemærkninger

Nævnet bemærker indledningsvis, at sagen for nævnet alene vedrører Energi-styrelsens afslag af 29. november 2002 om dispensation fra forudsætnings-skrivelsen, for så vidt angår ejendommen Industrivej 9. Derimod vedrører nævnets afgørelse således ikke spørgsmålet, om den af Bodilsen A/S foretagne omlægning til biobrændsel er i overensstemmelse med varmemforsyningsloven og tilhørende bekendtgørelser. Det påhviler i første omgang Morsø Kommune som varmeplanlægningsmyndighed at træffe afgørelse herom. Nævnets behandling af sagen vedrører heller ikke spørgsmålet, om omlægningen til biobrændsel er i overensstemmelse med den for ejendommen givne byggetilladelse og gældende lokalplan, herunder om der eventuelt kan dispenseres fra lokalplanen.

Hverken varmemforsyningslovens § 9, stk. 1, eller forudsætningsskrivelsen af 13. september 1990 forpligter umiddelbart ejeren af en blokvarmecentral til at gennemføre omlægninger til naturgas som beskrevet i lovbestemmelsen og forudsætningsskrivelsen. Dels henviser lovbestemmelsen til, at omlægninger skal ske i overensstemmelse med de af ministeren udstedte forudsætnings-skrivelser, der ifølge varmemforsyningslovens § 3, stk. 2, retter sig til kommunerne i forbindelse med varmeplanlægningen. Dels forudsætter såvel forarbejderne til varmemforsyningslovens § 9, stk. 1, og den relevante forudsætnings-skrivelse af 13. september 1990, at kommunerne konkretiserer det i § 9, stk. 1, fastsatte generelle påbud gennem de almindelige beføjelser i varmemforsyningsloven.

Nævnet bemærker, at det ikke længere er relevant at drøfte en eventuel dispensation fra forudsætningsskrivelsen for en kommune til som varmeplanlægningsmyndighed at undlade at udstede et konkret påbud i overensstem-

melse med varmemforsyningsloven og den for kommunen bindende forudsætningsskrivelse, jf. varmemforsyningslovens § 9, stk. 2.

Der ses ikke i nærværende sag at foreligge oplysninger om, at der for så vidt angår tilslutningen af ejendommen Industrivej 9 til naturgas eksisterer et påbud i henhold til reglerne i varmemforsyningsloven og tilhørende bekendtgørelser eller at der foreligger et af kommunalbestyrelsen godkendt projektforslag. Krav om tilslutning til og aftagepligt fra den kollektive varmemforsyning ses alene stillet ved udstedelse af byggetilladelse i henhold til den for området gældende lokalplan.

Det er nævnets opfattelse, at dispensation fra forudsætningsskrivelsen i tiden efter 1. januar 1996 kun er relevant, såfremt der gennem de almindelige beføjelser i varmemforsyningsloven til opfyldelse af forudsætningerne i forudsætningsskrivelsen er givet et påbud, og såfremt det projektforslag, der ligger til grund for påbudet er godkendt senest 1. januar 1996, jf. varmemforsyningslovens § 9, stk. 2, jf. dog stk. 3. Derimod kan der ikke "dispenseres", når der ikke foreligger et gyldigt påbud. Foreligger et sådant gyldigt påbud, må det i tilfælde af en dispensation fra forudsætningsskrivelsen efterfølgende ophæves af kommunalbestyrelsen.

Da en dispensation fra forudsætningsskrivelsen således ikke er nødvendig i det foreliggende tilfælde, har nævnet ikke fundet anledning til at tage stilling til om installationen hos Bodilsen A/S er at betragte som en blokvarmecentral på over 0,25 MW som omhandlet i forudsætningsskrivelsen.

Energiklagenævnets afgørelse

Den af Bodilsen A/S etablerede omlægning fra naturgasfyrede kedelanlæg til opvarmning med biomassevarme kræver ikke en dispensation fra Energiministeriets forudsætningsskrivelse af 13. september 1990 om omlægning af eksisterende blokvarmecentraler og etablering af nye blokvarmecentraler over 0,25 MW. Energistyrelsens afgørelse af 29. november 2002 annulleres herefter.

Denne afgørelse er truffet i henhold til varmemforsyningslovens § 24, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000 med senere ændringer.

Sagen er behandlet af nævnet den 15. april 2004 med deltagelse af følgende nævnsmedlemmer: nævnsformand, cand.jur. Christen Boye Jacobsen, professor, dr.jur. Jens Fejø, professor, dr.scient.adm. Ole Jess Olsen, fhv. overingeniør, cand.polyt. Jørgen Klitgaard og fhv. direktør, cand.polyt. H. C. Mortensen.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

19. april 2004

J.nr.: 21-98

Eksp.nr.: 15123

DST

Side 7 af 8

Afgørelsen er ligeledes sendt til Energistyrelsen, Naturgas Midt-Nord og Morsø Kommune.

Med venlig hilsen

Christen Boye Jacobsen
Nævnnsformand

/Dennis Sørensen
Fuldmægtig

19. april 2004

J.nr.: 21-98
Eksp.nr.: 15123
DST

Side 8 af 8